

MESTRES i PERPINYÀ, Montserrat.
Memòria d'una escola.
 Edita: Escola Eiximenis,
 1997. 125 pàgines.

Memòria de ciutadania

UNA ESCOLA és una excel·lent guardiola de memòria. Els qui s'hi han educat, tant com els professionals que l'han fet viure, tenen els records entrellaçats amb uns anys que es fan entranyables. Si es pot afegir-hi una llarga història del continent de tot això en resulta un fet més notable encara. Aquest és el cas de l'escola Eiximenis, de Girona. L'any 1908 s'obre el col·legi de *Doña Carmen Auguet*, una figura representativa dintre el món de l'educació a Girona.

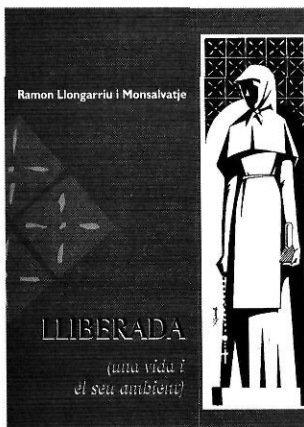
L'edifici és aleshores modernista, destinat a servir durant mig segle, i el succeeix una altra construcció, el 1952, que amb les degudes obres de reforma ens arriba als nostres dies. El llibre de Montserrat Mestres ressegueix pas a pas les diverses èpoques de l'Eiximenis, institució que el 1998 pot celebrar, doncs, els seus

honrosos noranta anys. A Girona l'Eiximenis és una memòria col·lectiva ben arrelada, signe de la preocupació pedagògica en aquella que caracteritza el nivell de l'ensenyament públic a Catalunya, des de fa molt. A l'Eiximenis no solament s'ha impartit l'ensenyament —el que ha tocat de fer a cada època— sinó que s'hi ha fet la sembra de ciutadania, que és la més estimada de les matèries, amb llibre o sense llibre, i moltes vegades malgrat el llibre. S'han assumit reptes d'innovacions, associacionisme, catalanitat, democratització i altres. L'Eiximenis acumula merescudament els guardons rebuts: l'any 81 el premi Baldiri Reixac, el 94 la beca Joaquim Franch, i l'any 97 la beca Josep Pallach. Tot això és inscriure's a la millor manera de fer ciutadans plens i el llibre en dona minuciosa notícia. Entre el fer

tradicional i el desig d'anar més lluny hi ha tot un estil Eiximenis. Com aquell "racó de llibertat" on els alumnes practiquen activitats diverses i personals, també la història narrada en el llibre és una realització, ara col·lectiva, teixida sobre esculls, reglaments, menjadors, patis, voluntarisme, associació de pares, alegries i esforços de molta gent. De molta gent que —aplicant el nom del tema treballat per la beca Josep Pallach— formen una mena de ciutat invisible. Però ben real.

Potser és veritat que l'Eiximenis és una escola que no enlluerna, com es pot llegir al llibre. Però sí que a Girona és una referència de qualitat. I s'ha mantingut al llarg de noranta anys. Ja toca de proclamar: per molts anys.

Jordi Dalmau

LLONGARRIU, Ramon.
Lliberada (una vida i el seu ambient).
 Pròleg d'Antoni Mayans.
 Fundació Pere Simon,
 Olot, abril 1997. 76 pàg.

Lliberada i l'Olot del 1800

ELS PREMIS CIUTAT D'OLOT d'enguany han retut el corresponent i merescut homenatge a la persona i l'obra d'en Ramon Llongarriu. La sala d'actes de l'Ajuntament plena a vessar, era senyal de la gran estima que la ciutat que el va veure néixer, una nit de Sant Joan de l'any 1923, té envers ell i ha sabut guardar la flama de la llengua que porta a dins.

A fe que se l'ha guanyada a pols, en un joc dur però net amb documents de tota mena i, el que és tan o més important, amb la memòria de la gent de la comarca, que ha sabut explotar amb un gran encert en els quatre llibres i nombrosos articles que fins ara han sortit de la seva ploma.

I la Fundació Simon s'hi ha volgut sumar, iniciant així la seva col·laboració amb els esmentats

premis, amb aquesta biografia social d'una persona que també està en el cor de molts olotins i garrotxins, la Lliberada Ferrarons i Vivés (Olot, 1803-1842), que després d'una vida marcada per la mort, les penalitats i la malaltia, està passant per un llarg procés de beatificació. Algunes il·lustracions haurien acabat d'arrodonir l'obra.

Tal com molt bé indica el subtítol, l'autor ha volgut presentar-nos més l'època de guerres i canvis socioeconòmics que li va tocar viure, amb els primers passos de la industrialització i del sistema liberal com a teló de fons, les diferències de sou entre homes i dones, i l'estat de l'hospital, que no pas els miracles que vagi poder fer.

Amb tot no puc oblidar un fet que sempre he sentit dir i que

ell no recull: que, quan Lliberada va morir, van sonar les campanes de Santa Maria de Finestres, església que precisament enguany ha viscut una vegada més la profanació, però també l'estima dels seus fidels, i que el 15 d'octubre farà 1.050 anys de la seva consagració.

Joan Fort i Olivella